

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

V. Theophili factum approbant Anastasius, Epiphanius, & Hieronymus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A diis reliqua omnia eos postputare sciret, his ipsos intercluserit, concitatis subdole diffidis, turbata pace, & monasterii igne ferroque vastatis. Addit Palladius otanti Ammonio & Isidori partes agenti ferreum torquem propriis manibus injecisse Theophilum, pugnis māxillas & oculos contudisse, hac ingesta & repetita voce : *Hæritice, anathematiza Origenem.* Vt ut est, constat Episcoporum Synodus Alexandriæ coegerit Theophilum anno Christi 399. damnatosque uno ore Origenistas è Nitria monte, ut supra narratum est, exegisse : accedente Imperatorum auctoritate, qui ex Ægypto ut pellerentur scriptis datis iusterant. Synodicae hujus Concilij Epistola fragmenta quædam in Epistola ad Menam Iustinianus servavit. Adiunct ad superiora Georgius Alexandrinus, & Symeon Metaphrastes, finibus suis extortes monachos Alexandriam pervenisse, & miserabili eorum habitu ita commotam fuisse plebem, ut Theophilum latitatem ad necem depoceret, vixque Præsidis adhortationibus sedetur. Digressi ex Ægypto Origenista Hierosolymam ad Iohannem urbis antistitem confugunt, quem antea partibus suis faventem cognoverant. Sylvanum cum perperam appellant Georgius Alexandrinus, & alter Anonymus scriptor vita Chrysostomi, & Symeon Metaphrastes. Nam anno 386. in Hierosolymitano Throno sedisse Iohannem, obiisse vero anno 416. demonstrat Baroniūs : Hierosolymam autem anno 399. Origenista, ut dixi, confugerunt. Submisus continuo in Palæstinam legatis Prisco ^{Georg. A.} & Eubulo, Hierosolyma quoque & proximis locis eos expelli curat Theophilus, nūquam repugnante Iohanne. Horum conjecturam capimus ex Epistola 70. Hieronymi. Scytopolim Origenista numero citeter octoginta pervenient. In his Diocorus, Ammonius, Eusebius, Euthymius, Hierax, Isaaci duo, & Isidorus. At cum ad Imperatorem Arcadium, & Archepiscopum Iohannem delectos è Nitria Monachos, Origenistis infensos, aliosque Constantinopolim allegasse Theophilum accepissent, qui pro se cauillam dicerebant, eodem ipso ad diluendas Theophili accusationes, suaque res procurandas profecti sunt.

B IV. Per idem tempus quo hæc agebantur delatus est in eas oras à Gallia Posthumianus. Narrat ille apud Sulpitium Severum feedas Episcopos inter & Monachos concertationes intercessisse, quia congregati in unum apius Sacerdotes frequentius decrevisse synodis vidabantur, ne quis Origenis libros legeret aut haberet, qui tractator sacrarum Scripturarum per istum habeatur; censuisse Episcopos, libros Origenis, quod ipsarum hic illueque erroribus scatterent, penitus esse respondens; contra pertendisse Monachos, quidquid inerat errorum, ab Hæreti-
C D eis fuisse insertum; nec propter ea quæ in reprehensionem merito venirent, reliqua esse damnanda. Hinc ortam seditionem; ex quo contentiosum & pugnax cervicorum Origenistarum ingenium arguas; qui cum Episcoporum auctoritate reprimi non possent, assumendum fuisse Praefectum, ab eoque in fugam coniectos Monachos ita dispersos esse, ut propositis Edictis nullibi consistere sinerentur. Addit postea: *Sed tamen seve illud error est, ut ego sentio; seve heres, ut putatur, non solum reprimi non posuit multis animadu-* rsionibus Sacerdotum, *sed nequam tam late se posuisset effundere, nisi contentione crevisset.* Denique nec Episcoporum severitatem, nec Monachorum perduellionem probare se dicit. Quod mihi sane valde probatur iudicium; nam nimis severe in Origenistas à Theophilo consultum est; sed gravius tamen peccasse videntur Monachi à quibus tam præfacte Episcoporum au-
E Ectoritas pessimata est.

V. Anaftasium interim summum Pontificem per Synodicam Epistolam rei gesta certiore fecit Theophilus, ac alios item Episcopos, sed Epiphanius potissimum, ad quem scripsit in eam sententiam, se Origenis colubros Evangelico ense truncasse, & secundum Nitria Monachorum agmen contagione pestifera liberasse; iam vero esse operum ipsius Epiphiani, Cyprios Episcopos congregare, & dare negotium, ut *Origenes nominationem, & nefaria heresis condemnetur*, deinde vero Synodicas Epistolas ad se, & ad Iohannem Chrysostomum, aliosque Episcopos mittere; fuisse perlatum ad se Origenistas ex Ægypto dejectos navigasse Constantinopolim; curet igitur ut Isauriaz, & Pamphiliaz, vicinariumque Provinciarum Antistites operas suas ad extirpandum Origenismum conferant; virum aliquem industrum Constantinopolim mittat, qui illuc quæ gesta sunt referat; summam esse apud omnes in Ægypto ob prostigiam hæresim lassitam. Notari obiter velim jocularēm Gui-
F donis Carmelita errorem, qui Theophilī verba, quibus Origenis colubros se Evangelico ense truncasse apud Epiphanius jaſtabat, perperam interpretatus, questum id fuisse scripsit Theophilum, quod membra sibi ferro truncarent Origenistæ, ut haberentur humiles & religiosi. Mox ut Synodicam Theophili Epistolam accepit Epiphanius, ad Hieronymum continuo remisit, aliamque adjecit de suo, in qua sic illum affatur: *Scito, fili charissime, Amalec usque ad stirpem esse delatum, & in monte Raphidim eratum trophæum crucis. Etenim quomodo porrectis in altum Moysi manib; vincebat Iſrael; sic Dominus conseruavit famulorum suum Theophilum, ut super altare Ecclesie Alexandrinae contra Origenem vexillum poneret, & impletetur in eo quod dicitur: Scribe signum hoc, quia delebo fundium Origenis hæresim à facie terre cum ipso Amalec.*

d d ii

*Gnōd. in
Summa de
Hær. fīb. 19.
Hær. Orig.*

ORIGENIANORVM

22

Quo argumento ad Epiphanium scriperat Theophilus, eodem propemodum scripsit ad Hieronymum; cui hic respondens, vos, inquit, beatitudinis tue in toto orbe periorum, & cunctis Christi Ecclesiis latantibus Diaboli venena silere. Nequaquam amplius antiquus serpens sibilat, sed contortus & eviceratus in cavernarum tenebris delitefecens Solem clarum ferre non sufficit: qui quidem super bac re. & anteq. am scriberes, ad Occidentem Epistolas miseram, ex parte Hæreticorum strapham mælingue hominibus indicans. Ex dispensatione Dei factum puto, ut eo in tempore tu quoque ad Anastasium Papam scriberes, & nostram dum ignoras sententiam reboras. Et paulo post: Vincentius Presbyter ante biduum quam hanc Epistolam ducem, de Urbe venit, & suppliciter te salutat, crebroque sermone concelebrat Romanam, & totam Italiam tuis post Christum Epistolis liberatam: cura nimurum Anastasi Papae, à quo, ut superiorie sectione dictum est, profligatus fuerat Origenismus. In alia ad eundem Epistola, Præsum & Eubulum à Theophilo in Palæstinan legatos narrat dispersos regulos, Origenistas nimurum, usque ad suas latebras fuisse persecutos; gaudere omnes ob partam ab Hæreticis victoriam: Maße virtute, inquit, maße zelo fidei, ostendisti quod B
huc usque taciturnus dispensatio fuit, non consensus. Postremo Iohannem Hierosolymitanum ob suscepitum Origenistam quemdam, antequam Theophilus literas accepisset, excusat his veribus: super susceptione cuiusdam non debes contra Vrbis huius doleri Pontificem, quia nihil tus literis præcepisti: & temerarium fuit de eo quod nesciebat, ferre sententiam: tamen ror illum nec audere nec velle te in aliquo ladere. Quibus non Iohannem Hierosolymitanum, sed Chrysostomum notari putant nonnulli: sed non persuadent, nam unum quendam suscepit dicit Hieronymus, at quinquaginta Chrysostomus suscepit. Deinde cum ait Hieronymus, Vrbis huius, utram potius videatur significare Constantinopolim tot mansionibus diffitam; an Hierosolymam cuius in vicinia hæc scribebat? Omnino certe Hierosolymitanus Iohannes videtur intelligendus. Ex his suscipiari licet deferrius aliquantulum hoc tempore ipsius cum Hieronymo simillares, (quas rursum tamen redintegratas fuisse inferius ostendemus,) & ali quantum de amore suo aduersus Origenem temisi, vel sententiam certe suam diffimulasse. Quod ut suspicier facit illud Theophilus in alia ad Hieronymum Epistola: Auge utnam apud vos quoque depoverti hypocritam, qui occulit dicuntur subrure veritatem: de quibus non bene sentientes in iis regionibus fratres hac me scribere provocavunt. Addit Theophilus fugatis Origenistis ad pristinam tranquillitatem monasteria Nitria rediisse. Audiendum præterea Hieronymus, dum aliquanto post ad Pamachium & Marcellam scribens: Vbi nunc est, inquit, coluber seruosus? ubi venenatissima vipsa? Prima homini facies utero commissa luporum? Vbi heresi D que sibilabat in mundo? & deinde: Oppressa est etio (Theophilus) auctoritate & eloquentia, & in morem Damonicorum spirituum de terra loquitur: nescit enim eum qui desurum ventens ea loquuntur que sursum sunt. Queritur postmodum tantis simulationibus uti solitos Origenistas, ut vix à Catholicis internoscerentur: tum subdit: Quid opus est obsidere Propositum, mutare loca, diversas lustrare regiones, & clarissimum Pontificem Christi, eiusque Discipulos rabido ore dispergere. Si vera loquimini, pristinum erroris ardorem fideli committate. Demum Paschales Theophilus Epistolas, quibus Origenismus obteritur à toto Oriente cum admiratione suscipi, & praedicari denuntiat.

VI. Prolixe hæc à me notata sunt, ut cum auctoritate Palladij, Socratis, Sozomeni, Georgij Alexandrini, Anonymi alterius qui Chrysostomi vitam in literas retulit, & à Savilio editus est Tom. 8. Chrysost. & Symonis Metaphrastra, Lector aequus Epiphanij & Hieronymi auctoritatem componat, & quam diversa de Theophilis & Origenistarum dissilio sententia, cognoscatur. Illi summan pietatis, sanctitatis, & mansuetudinis laudem Origenistis tribuunt: hi versipelles, refractarios & pertinaces eodem fingunt. Illi Theophilum iracundum, impotentem, iniquum, pecunia cupidum, pronum in vindictam, privatis injuriis Dei cauillam false obtendentem exhibent: hi zelo fidei ardore eundem, pollere prudentia, Moysis iuritatem referre dicunt. Quod si res ita fuissent gestæ, ut à Palladio narrantur, num præsentem Posthumianum, & Epiphanium ac Hieronymum in vicinia positos latere potuissent? num infantes ac pios homines præter fas fedibus suis exterminatos convitii ipsi quoque lacerasent? num Theophilii petulantia consenserint? num ferociatem ejus ac levitiam laudassent, & laudando auxissent? Quod si è contrario falsa de Origenistis, & Chrysostomi causa prodidisset literis; an de ipso pronuntiasse Photius: ἐν σφραγίδι την τελείαν καταδύσθεαν την τελείαν της προσόντων αἰτεῖσθαι. Dialogico ipsum charaktere palechre ad diligenter res Chrysostomi de scriptis? Equidem & iam supra dixi, & nunc quoque pronuntio duplicitis fuisse generis Origenistas, Orthodoxos & Heterodoxos; quos cum ab invicem secernere in proutu non esset, utrosque indiscriminatum Theophilum divexasse; eandemque ob cauillam utrosque indiscriminatum Iohannem Chrysostomum fovisse: hinc nonnullos factum Theophilii Heterodoxos infectant probante; alii Orthodoxos male haberi doluisse. Theophilum præterea iudicio fuisse præcipiti, & animi affectibus nimium obtemperasse si negarem, reclamaret Chrysostomus, in quem impotenter deßx-

Thes. Cod. 96.

σφραγίδι την τελείαν καταδύσθεαν την τελείαν της προσόντων αἰτεῖσθαι. Dialogico ipsum charaktere palechre ad diligenter res Chrysostomi de scriptis? Equidem & iam supra dixi, & nunc quoque pronuntio duplicitis fuisse generis Origenistas, Orthodoxos & Heterodoxos; quos cum ab invicem secernere in proutu non esset, utrosque indiscriminatum Theophilum divexasse; eandemque ob cauillam utrosque indiscriminatum Iohannem Chrysostomum fovisse: hinc nonnullos factum Theophilii Heterodoxos infectant probante; alii Orthodoxos male haberi doluisse. Theophilum præterea iudicio fuisse præcipiti, & animi affectibus nimium obtemperasse si negarem, reclamaret Chrysostomus, in quem impotenter deßx-